



RADEK COUFAL
LESBIČNÍK
ANEB
EKOLOGICKÝ THRILLER
Z KARPAT

LESBIČNÍK

aneb

Ekologický thriller z Karpat

Radek Coufal

OSOBY A OBSAZENÍ

Malvína – hlavní ženská postava. Emančina partnerka, původně panička z města s temnou minulostí, snaží se vést nový život v myslivně u rezervace

Emanka – lesní inženýrka, myslivkyně, dřevosochařka, čistá duše ve svalnatém těle, partnerka Malvíny

Ekoterorista – hlavní mužská záporná postava s černou minulostí, a ještě černějšími plány. Geniální zločinec, leč i šílenec

Vilemína – kopaničářská bosorka. Vědma a čarodějnice, léčitelka, bylinkářka, partnerka Šuly. Zná prastaré vědění přírodního léčení, věští a vidí do lidských těl i hlav

Šula – stará se o kozí farmu i o zázemí Vilemíny. Raději hospodaří, než by se starala o věštění a léčení

Lutoš – přírodní muž, který dobrovolně utekl z města a stal se v chákaóčku poustevníkem a ochráncem přírody

Olen Tubož – zakřiknutý, ale zanícený geolog. Podobá se nerostům, ale v duši nosí bodavý komplex zneuznání

Bohdánek – vždy veselý a vtipný student, pro ženy nehezký a předčasně zestárlý, se zlatým srdcem a obrovskou láskou k přírodě

Radúz – vůdce vesnických buranů, hlavní místní homofob, rváč a proutník, hospodský povaleč a posměváček

Vendulka – šéfka Domu přírody a ochránců CHKO. Zooložka

Cypriána – botanička rezervace, jako první objevila tajemný lesbičník a zveřejnila o něm informace

Jasmína – majitelka a budovatelka místního zámku, rázná podnikatelka s množstvím užitečných kontaktů, Malvínina zákaznice

Urban – překupník, podvodník, bývalý pasák a pašerák. Zločinná postava z Malvíniny minulosti. Přesvědčivý úlisák a psychopat

Kordula – Urbanova partnerka, mrcha původem z Rumunska, manipulátorka muži i ženami, pašeračka, zlodějka a podvodnice

Cyril Karbunkl – policejní vyšetřovatel. Podezřavý suchar a podivín, vede vyšetřování ekoteroristových činů v rezervaci

Rina – starostka vesnice u chákáóčka, rozvedená, zklamaná muži, neustále zaměstnaná a neodpočínutá

Frejčířová, Telecí a Paťatá – radikální a vyšinuté bioženy a ekoaktivistky, provozovatelky místní lesní školky a ekologického tábora, nesnášejí Malvínu s Emankou, drbny

Mojmír Látro – zuřivý reportér, vlezlý a drzý všudybyl, který loví v chákáóčku senzace o ekoteroristovi

Budivoj – pracuje s vodou v různých formách. Umí hledat vodu virguli.

Všebor Kotýn – krajinář. Pečuje o lesy, louky i remízky

Pan Udavač a Brutální Jiřka – manželé, místní figurky, které rády sledují sousedy, a ještě raději je udávají a píší na ně stížnosti

Drslav – Radúzův hlavní kumpán, násoska, homofob, buran a povaleč

PŘEDMLUVA

Lesba?! Neříkejte mi tak, prosím. Do Emanky jsem se zamilovala, když mě muži zklamali natolik, že jsem je nechtěla ani cítit. A já vám o všem teď popovídám.

A za Emankou jsem odešla z města, kde jsem dělala nudnou práci účetní a daňové poradkyně. A peníze jsem do našeho vztahu sem do krásné přírody donesla já, abyste věděli! A nejsem žádná Emančina princeznička z Prahy. A vůbec – našemu poeticko-praktickému vztahu nemůžete rozumět bez tohoto vypravování.

Protože lidské příběhy jsou mnohem složitější, než si na první pohled myslíte. Protože druhým do hlavy nevidíte, tak je nepomlouvejte a nekritizujte, dokud si nenecháte povyprávět, co za jejich situací stojí. Protože můj coming-out byl bouřlivý a já se nedokázala v homofobní české společnosti smířit s tím, že bych milovala ženu a ta žena mě.

Jmenuju se Malvína. Jsem ta starší. Ale zároveň ta řekli byste ženštější. Emanka je lesní inženýrka. Postavu má řekněme robustnější, ale pozor – ne tlustou! Já mám vlasy dlouhé a barvené na blond, ona má chlapecký sestřih. Vlastně i klučíčí vzezření. Silné paže, které drží motorovou pilu, když vyřezává sochy z kmenů. Je vicemistryně v dřevosochání. Jsem na ni hrdá. Moje Emanka. Voní dřevem a lesem.

Jak to všechno začalo? Do chákáóčka (pro neznalé to znamená do chráněné krajinné oblasti) jsem se nejdřív dostala díky wilderness terapii. Víte, co je wilderness terapie? Pokud ne, nevadí, protože v mém případě byla neúspěšná. Až na jeden bod. Že jsem na ní poznala Emanku. A ta mě pak přivedla sem do vesnice, na kozí farmu, kde žijí dvě jiné „lesbičky“. Vilemína s Uršulou. Říkají si Vilka a Šula. Koupily starý statek. Pěstují bioprodukty. Chovají kozy a vyrábějí sýry. Žijí v bio stylu a odtržené od většinové společnosti. No a když na mě nezaúčinkovala wilderness terapie, Emanka mě k nim pozvala na návštěvu a tam jsme se daly dohromady.

Vilka se zabývá bílou magií. Poprosila jsem ji, aby mě léčila. Když se poprvé dotkla mé dlaně, uskočila, jako by ode mě dostala elektrický šok. „V tobě je ale negativní energie! Ty bys ji mohla prodávat na trhu!“ prozradila mi tenkrát bílá čarodějka Vilemína.

Věděla jsem, proč jsem plná černé síly. To je má minulost. Ale popořádku.

„Uměla bys mě vyléčit?“ ptám se upřímně Vilky. Prosebně se koukám do jejích zpytavých očí. Tvář má kulatou, tělo taky zakulacené. Očividně svou nadváhu neřeší. Na ní jsou vzácné jiné schopnosti. „Určitě by ji před třemi sty lety upálili,“ poznamenala Uršula. Z jejich páru zrovna ona je ta, která se víc stará o kozy, včely a zemědělské plodiny.

Vilka zas vládne v kuchyni a při úklidu obytné části. Pomáhá Šule při všech zemědělských pracích, ale není od přírody ta, která

k nim lne. Vilemína umí prodat med, zeleninu i ovčí sýry. Vydělává bílou magií, věštěním, ale i masážemi. Vilka představuje mozek dvojice, Uršula zase ruce a srdce.

„Umím pomoci jen těm, kteří to opravdu chtějí,“ prohlásila Vilka tajuplně a zkoumavě si mě prohlížela. Pak si mě odvedla na houpáčku, usadila si mě proti sobě a vybalila na mě: „Pomůžu ti, když svůj život změníš. Až si přestaneš hrát na městskou paničku, která se honí za penězi a konzumem. Musíš svou očistu brát vážně. Odstřihi se od stínů, které ti ničí život. Můžu tě dát do pořádku až ve chvíli, kdy uděláš tohle rozhodnutí.“

„Mééé!“ zamečela do toho bílá koza, která se probjovala přes ohradu až k nám.

„Méééé!“ zamečel zbytek stáda, jako by ty ostatní koze záviděly, že se jí podařilo dostat k zeleninovým záhonkům. „Šuloušku! Odved' si tu rohatou! Zase dostala zálusk na květák!“ přivolala Vilemína svou drahou polovičku.

A právě tam, při druhé návštěvě, když bílá čarodějka svolila k tomu, že mě začne léčit, mě Emanka poprvé pozvala k sobě do myslivny. Dodneška mluví o tom, že dlouho váhala, protože ze mě šel strach. „Vypadala jsi tak... jak to říct... přísně a nepřístupně. Na svůj věk svůdná, dobře vytvarovaná, nedostupná městská blondýna.“

Vždycky se tomu směju. Tak nepřístupná a přísná? Tak takhle jsem působila? „A moc krásná. Až mě to odrazovalo,“ přiznala a já se pořád usmívala.

„Tuhle mít nemůžu, říkála jsem si o tobě,“ svěřila se Emanka s prvním dojmem, který jsem v ní vyvolala. „Ale pak zasáhla Vilemína,“ pokračuje Emanka. Přesně tak. Jako správná čarodějka vytušila, že mezi námi přeskočila jiskra.

Ta jiskra byla jako úlomek meteoritu. Když jsem uviděla urostlou divoženku, srdce se mi vrazilo do krku. Tílko, maskáče, svaly a účes vikingské válečnice. Ta by mě ochránila před mou černou minulostí! Tu bych chtěla mít vedle sebe! „A já pochopila, že tě chci ochraňovat!“ dodá Emanka a křeníme se na sebe.

Po dvou měsících jsem se nastěhovala k ní do myslivny.

Pak jsem se přizpůsobovala CHKO a chalupě. Emanka je lesnice pro ochranu krajiny a přírody. Zní to exoticky. Ale je to tak praktické a prozaické. Nechtěla dělat s papíry na úřadě. Tak žije ve staré myslivně v chákáóčku. Tedy žijeme. A budeme myslivnu opravovat. Až seženu potřebné granty.

Emančina práce je les a zvěř. Ráda ji poslouchám, když mluví o ekosystémech. O půdních sondách. O myslivosti. I když se mi odstřel zvěře a myslivci celkově hnusí. K Emance mi to sedí. Učí mě taje lesa. Lesních potoků, skalek, hájů a mýtin. Miluju les díky ní a pochopila jsem, že přesně on mi tam v Praze a nad účetními papíry chyběl.

A pak že tady nejsou bizarní postavičky. Olda Aldamáš, kterému neřekneme s holkama jinak než pan Udavač, žije se svou ženou Jiřkou na okraji chákáóčka. Od doby, co se vzali a vystrnadili Oldovi staré rodiče do vejminku, jim všechno, co přicházelo po revoluci, a všichni, starousedlíci i chalupáři, ukrutně vadili.

Někdo má místo dětí psy, někdo píše knížky. Oni mají místo dětí udání, žaloby a stížnosti. Podávají je jako na běžícím páse a nikdo neví, co s nimi, protože se to zkrátka může. Udávají chalupáře za to, že si na obecním kousku postavili pergolu. Starousedlíky za to, že si tu a tam říznou do státních lesů. Píší stížnosti na sousedy kvůli příliš vysokému plotu z pravé strany a kvůli moc nízkému z levé strany.

Žalovali už souseda za hluk sekačky a cirkulárky. Obec za pach hnoje. Za špatné kanalizace, které nepobíraly při bouřce vodu. Zahlčené soudy už tuhle dvojíčku znají. Policajti jim neřeknou jinak než pan Udavač a Brutální Jiřka. Protože Jiřka nejen píše stížnosti a žaloby, ale navíc fackuje, kouše a plive. Ano, slyšíte dobře. Zfackovala starostku za to, že se odmítla věnovat jejím udáním, sousedy zase za to, že jim příliš hlasitě štěká pes a moc kouří komín, chalupáře za to, že chodí po špatné straně silnice. Naplivala policajtovi do tváře a skončila za to na okrsku. Pár lidí už i pokousala.

Pan Udavač a Brutální Jiřka si samozřejmě na samém začátku vzali na paškál i mě a Emanku. A holky ze statku. V otevřeném dopise nejdřív na úřad a pak na sociálku psali, že „nemravné a

nepřirozené vztahy v tradiční malebné výsce kazí mládež a něžnou katolickou morálku.“ Tak nevím, kdo je tu ještě katolík a jestli tu zůstal někdo skutečně něžný.

Já mám s udavačskou dvojicí vlastní komický zážitek. Tedy jestli se na udávání vůbec něco komického najít dá. Je to spíš politováníhodné. Zastavila jsem u hospody a zašla dovnitř vyzvednout pro Emanku nějaké zboží, které si domluvila s hospodskou.

Pominu to, že se ke mně upíraly buranské oči místních štamgastů, některý z nich jen šeptem upozornil na mou přítomnost, jiní měli hlasité narážky se sexuálníím podtextem. Přešla jsem to, slušně pozdravila a u pultu požádala o zboží. Hostinská, neupravená padesátnice s prošedivělými vlasy a nevkusnými, příliš velkými kruhovými náušnicemi, mi ochotně předala, co měla, sjela mě pohledem, mlaskla a otráveně mávla rukou na štamgasty, aby nechali těch keců.

Poděkovala jsem jí a už chtěla odcházet, ale do nálevny se vrátila rozlícená Jiřka, které jsem si při výstupu z auta všimla na návsí. V patách se své choti držel Pan Udavač. Brutální Jiřka měla účes nakrátko, naprosto neforemný, na temeni přeležely. Její hrud' a la žehlicí prkno i končetiny do o vězely v o číslo větší teplákovce bulharského typu, pod bradou umaštěné od barevného jídla.

Olda Udavač nosil staré socialistické montérky zvané modráky a nad skobovitým nosem mu seděla červenobílá čepice hadovka. Brutální Jiřka neváhala, obešla mě jako naježená kočka a obořila se na hospodskou. „A ty ji sem pustíš, co?!“ zahájila agresivní útok vůči mé osobě. „Ty ji jako naliješ? Ty ji snad obsloužíš?!“ útočila na hostinskou, ale pohledem

sjížděla ke mně. Hospodská pokrčila rameny a pobaveně si zuřící postavičku v tepláčkách prohlížela. Už ji asi dobře znala.

Pozornost na udavačskou dvojici upřeli i štamgasti. „Hele, bude divadlo!“ zaslechla jsem od rohového stolu. Někdo se chraptivě rozchechtal. Jiřka toho využila, jako blesk se ke smíškoví přihnala a vlepila mu mlaskavou facku.

„To vám tady ty... ty nestoudnice nevadí? Bible vám nic neříká, vy bezbožníci?“ převedla svůj homofobní útok do náboženské roviny. Zapomněla jsem vám říct, že oba manželé byli zapálení kostelníci a pánbíčáři. Tedy až po svém vystrízlivění z oddanosti komunismu.

„To si tady chcete před očima dětí nechat bezostyšně pářit ty... ty sodomitky? Aby naše nezkažená dědina dopadla jako Gomora?“ rozčilovala se, až prskala. Byla naprosto neovladatelná. Vypadalo to, že nás chce zfackovat všechny. Uvědomila jsem si, že je to vlastně nešťastná osoba a že patří spíš do blázince. Každopádně by na tyhle záchvaty potřebovala léky.

„A co! Furt lepší koukat na lesby než na tebe!“ odvážil se vstát nejurostlejší ze štamgastů, Radúz. Jiřka po něm hned skočila a chtěla ho pěstičkami utloukat jako nějakou hlinu. Vysmál se jí, lehce ji odstrčil a popadl Pana Udavače za límec montérek a přitáhl si ho až k obličeji a řekl mu: „Odved’ si tu kobru, Oldo! Jak mě kousne, zas zavolám policajty!“

Jiřce už chyběla jenom pěna u pusy. Pan Udavač vůdce štamgastů poslechl, ženu zpacifikoval a vyvedl ji v hospody ven. Ještě z návsi nám nadávala a slibovala pomstu. Jak může být někdo tak omezený a nenávistný? pomyslela jsem si a chtěla vazounovi před sebou, který se

mě zastal, poděkovat. Ale on se mi posměšně podíval do očí, otočil se k chlapům a frajersky zavtipkoval na mou adresu: „Tak se nám za to, že jsem tě zachránil, svlíkneš, ne?“ Chlapi se vidlácky řehtali. „Já lesbu ještě neměl! Tak se podíváme, jestli ji máš jinou než normální ženský, co?“ nasazoval na mě.

A to bylo mé první střetnutí s Radúzem. A s místními homofoby. A bohužel ne poslední.

Když jsem se v chákáóčku zabydlela a můj vztah s Emankou se ustálil, řekla jsem si, že když jsem po letech trápení a depek šťastná já, můžu udělat radost i jiným. Nastal čas zvát své staré známé. Přijížděly nejdřív kamarádky. Komu bude vadit má nová identita, ten není přítel. Život ve čtyřiceti je o hledání radosti, upřímného smíchu a smyslu toho, proč jste na světě.

Z hloupých lidí v okolí si nic nedělám. Těším se z každého rozednění, raduju se, když vykvete nová kytky, když ponořím dlaně do chladné studánky.

Emanka má samozřejmě i zlovyky. Vadí mi na ní skoro mužská neohrabanost. V některých věcech je necitlivá a snesitelně obhroublá. A jí na mně prý vadí má nepraktičnost a fantazírování. Aby to nebylo tak ideální. Ale stejně – týden za týdnem, měsíc za měsícem je to víc a víc můj miláček. Chci tímhle psaním vyjadřovat radost. Spousta lesbické literatury je o neřestném sexu. Často z ní vyznívá vztek a zoufalství, protože naše sestry se nedokážou smířit

s tím, že je česká homofobní společnost nepřijímá. Ale co typičtí švejkové vlastně přijímají?

Já nechci psát o bohapusté pohlavnosti. To období už mám ve svém coming-outu našťěstí za sebou. A už vůbec nechci vyjadřovat vztek nebo agresi. Chci, abyste mé vyprávění vnímali jako pohlazení z radosti. A místy se pousmáli nebo dokonce zahihňali. A občas aby vás zahrálo u srdce. Nebo aby vás něco znepokojilo a cítili jste mrazivé napětí.

Po velmi temném období v dospívání jsem vystudovala češtinu a chtěla psát. Paradoxně jsem ale skončila u čísel a daní. Otřesu se. Je načase vrátit se k vlastní přirozenosti. Peněz jsem si v minulých letech našetřila slušně. Pronajala jsem pražský byt. A nechala si jen nejvýznamnější klienty. Emanka vydělává jako průměrný chlap. Hlady neumřeme.

Pryč jsou časy, kdy jsem po mužích házela talíře a ze vzteku rozbíjela věci. Tady jsem se naučila každé věci si vážit. Jsme s Emankou takové sběratelky. V zimě se stáváme řemeslnicemi a konzervátorkami, ba troufnu si nás nazvat restaurátorkami amatérkami.

Emanka je šikovná hlavně na práci se dřevem a kovem. Já natírám, trpělivě seškrabuju, napouštím rukojeť starodávného cepu konzervantem, lepím a šiju. Objevila jsem v sobě umělkyni. Nikdy bych si nepomyslela, že k sobě budu lepit sklíčka starožitné

soupravy, kterou Emanka našla v duté zdi ve stodole. Že budu cítit cínovou miskou. Opravovat krajkový ubrus a dečku. Nikdy bych si o sobě nepomyslela, že budu točit na kruhu. O svých rukou jsem říkala, že jsou nešikovné. Člověk do toho asi musí dozrát.

Vybavujeme si lesní hnízdečko, předmanželské doupatko vesnickými starožitnostmi. Ještě tu kupodivu zbyly. Zachráněné před nevybíravými nájezdy vetešníků z devadesátých let. Ráda ty věci opravuju. Ráda se jich dotýkám, a dokonce je otírám od prachu! Na úklid jsem v Praze kašlala. Tady jako by každá věc, každý nástroj měly duši. Jako by jim bylo smutno, když jim nevěnuju pozornost.

Emanka mi se smíchem říká: „Ty moje citlivko,“ a já protáčím panenky, když mě přichytí při mazlení se s věcmi. Kdybys ty, holka, tušila, jak jsem byla dřív nešetrná, panovačná a často i zlá. Bála jsem se k nám do myslivny pozvat kamarády, kteří mě znali jako bezohlednou mrchu, která se honila za penězi, požitky, chlapy a neřestmi. Když si někdy dáme s Emankou alkohol, tak jen trochu dobrého vína a místních pálenic nebo likérů.

Podobně se proměnila i má strava. Ne že bych Emance nadávala, když přitáhne nějakou zvěřinu nebo sladkovodní rybu. A nejsem ani jedna z bláznivých veganek nebo biomanželek. Kdybych si ještě před pěti lety pomyslela, že budu plít, zalévat a sklízet vlastní zahrádku, rozchechtala bych se a ťukala si na čelo. „Ty magorko! Ty ses pomátla! Ty hnojařko jedna!“ říkala bych si.

Kdybych sama sebe viděla, jak hladím bobtnající dýně, kadeřavější mrkev, celer a petržel, nevěřila bych tomu. A že budu

s rozkoší houbařit, to už bych považovala za sci-fi. Jenže život se posunul, já zraje, miluju a změna je tu! Teď jsem bramborářka, cibulářka a plackářka. Dravé městské paničky by si na mě ukazovaly prstem. „Hele, jezeďačka!“ Jenže by netušily, jak jsem se v tom našla. Dokonce jsem v počínajícím stádiu bylinkářky a kořenářky. Vyměňuju si letité zkušenosti s Vilkou a Šulou. I když Vilka je už jako bílá čarodějnice daleko za zenitem mých možností.

To Emanka je zas masařka. Jasně, je mladá. Potřebuje sílu k chlapské práci. Ona vám hodina dvě práce s těžkou pilou značky Husquarna spálí něco kilojoulů! „Dneska bez masa! Ať se ti nezanáší krev, játra a ledviny, ty pořeznice!“ utahuju si z ní. Občas je z ní fouňa. „Když mně maso chutná!“ opáčí mi. Chvíli se na sebe urazíme, zlobíme se každá ve svém koutku. Já si zalízám do pracovníčky v podkroví, které říkám Parůžkárna. To proto, že tam po předchozím hajném visí asi dvacetero parůžků, a dokonce jedny parohy. Taková útulná místnůstka je to, stěny voní vápnem, držáky parůžků zase dřevem.

Když jsem do Parůžkárny poprvé vstoupila, hned jsem se tam viděla. Pracuju tam, jen tam mám notebook a jinde ho nechci. Trucuju tu, uklidňuju se a sním tady. Vstřebávám myšlenky, nové dojmy a lásky. Úzké okno směřuje k mohutným bukům u cesty. Stojí mezi nimi křížek s nápisem „K ochraně před silami lesa“ a letopočtem 1883.

Emanka si pro změnu lehává ke kachlovým kamnům na ovčí houně. Lavici s ornamenty vyráběla sama. Stůl s masivní deskou a zdobnými nohami jakbysmet. Pustí si ten svůj trash metal, který

bytostně nesnesu. Trucujeme zřídka kdy dýl než dvě hodinky. Doufám, že s přibývajícími lety se trucdoba nebude protahovat.

MALVÍNA POPRVÉ

Emanka má narozeniny. Devětadvacet je jí, zajíčkovi. Na zahradě máme z kulturáku zapůjčené pivní sety. Na nich víno, pivo, slivovičku a pohoštění pěkně podle zdejších receptů. Šula přinesla kozí sýry a koláčky z mléka svého stáda. Diviš a Ješek, dva gayové a dlouholetí partneři, se z kyselého kozího občerstvení ošklibají. Jinak jsou to sympatáci. Tedy opět nic pro místní homofoby. Na první pohled byste na těch hezkých chlapech nepoznali, jak jim to příroda nadělila. Jsou elegantní, jeden učitel, druhý výtvarník. Veselí braši. Co je znám, nikdy jsem ty dva neviděla zachmuřené.

Emanka se mě už několikrát v něžné chvíli zeptala, co říkám na registrované partnerství. Zatím jsem to zamlouvala. Ale když vidím tyhle dva, a hlavně stálce Vilku se Šulou, jsem nalomená. „Dej mi, miláčku, ještě nějaký čas,“ špitla jsem minule ohleduplně, abych ji neranila. Sice hned vylezla z pelíšku, něco zabroukala, šla se z toho „vypracovat“ do dílny, ale na oběd se vrátila zase v pohodě.

Na narožky přijela i Ambrožka s hyperaktivním synem „Zlobidlem“, jak jsme ho nazvali. To trochu atmosféru oslavy přihustilo, ale Vilka, bílá čarodějka, si s Ambrožčiným ádéhádákem hladce poradila. Má kročení ďáblů a rarachů v krvi. Taký přijela

Olena a přivezla pelmeně a vodku. Někdy k večeru se nenápadně vytratila s Emančiným oblíbeným kolegou, lesákem Lackem. Potměšile jsme na sebe s Emankou mrkli. Že by ti dva... Ale ne! Lacek jí jen ukazoval lesní velikány.

Emančina rodina samozřejmě nepřijela. Matka trucovala už od doby, kdy se jí Emanka svěřila se svou orientací. Táta byl podpantoflák, ale občas dceři na tajnačku volal. Nejvíc Emanku mrzelo to s její mladší ségrou. Kristýna trpěla těžkými depresemi. Nedodělala kvůli nim ani maturu. Poslední dva roky to s ní je jako na houpačce. Pobyt v blázinci, domácí léčení, adaptace, stačí jeden špatný společenský kontakt a už v tom zas lítá. Vždycky to dopadá tak, že se dostaví šílená migréna, stavy sebepodceňování, Kristýna nedokáže dlouhé týdny ani vyjít z domu, hubne, řeže si zápěstí a končí to sebevražednými myšlenkami. A párkrát bohužel nejen těmi.

Ale Emanka má narožky, tak se pojd'me veselit a žádné chmury! I když by sestře tak ráda pomohla. Šula rozlévá šampaňo. Přejeme jeden po druhém, já jako poslední. Emanka je v uniformě. Takový můj hajný. Černý myslivec. Já v letních šatech. Mám oči jen pro ni. Srandisti Ješek a Diviš jí předají krabici záhadně polepenou páskami s nápisy „Pozor, křehké!“

A v „Pozor, křehké!“ se skrývaly nádherné gotické sklenice. A v dalším humorném dárku od nich lucerna, která se zavěsí na zápraží a prý „sice nejsme ve mlýně jako v Jiráskově hře Lucerna, ale sem do hájovny se hodí.“ Šula oslavenkyni zas předala kozí sýry

tří chutí a košík svých pověstných přírodních likérů – jeřabinku, mátovku a trnkovku.

Ukrajinka se držela své nátury a vkusu a koupila naprosto ničím neokrášlené Emance blýskavý náhrdelník a náramek. Ten stejně nikdy nosit nebude, pomyslím si, ale Olena si zaslouží, aby se jí v nich aspoň teď ukázala. Samoživitelka Ambrožka se s provinilým výrazem chudé maminy vytasila jen s „ručně vyrobeným práním a lahvi červeného,“ ale u ní si nikdo nic špatného nepomyslel.

Emanka zářila a později mi prozradila, že díky mně má i nové přátele, protože to já sem tyhle nejméně „trhlé“ kamarády z města přitáhla. Ješek s Divišem pak všechny dlouho do noci bavili u táboráku hrou na ukulele a bendžo, Ambrožka krotila rozmazlence, ale ten zlobil stále novými, neotřelými způsoby.

„Máte to tady krásné!“ protáhl se před zakončením oslavy Ješek, „tady bych jednou rád strávil třeba celé léto!“

„Můžeš!“ zvala ho Emanka. Když se rozesmátí hosté po jednom vytráceli do koupelny a na kutě, odvedla si mě a Emanku bokem naše čarodějka Vilemína.

„Já pro tebe, Emanko, nemám hmotný dárek,“ řekla otevřeně. Emanka jí na to odvětila, že nevadí. Že stačí její milá přítomnost. Jenže vědma zvážněla, zavřela oči, sklonila hlavu a dotkla se našich čel horkými dlaněmi.

Pochopily jsme, že v tu chvíli máme mlčet, neodporovat a podřídit se jejímu tajemnému rituálu. Když domumlala jakési zaklínadlo pro nás nesrozumitelnou „babylonštinou“, řekla už česky: „Čeká vás těžká zkouška, holky moje. Zajistila jsem vám

ochranu. Teď bude duch kraje bdít nad vaší bezpečností. Ale radím vám: nelžete si. Nerozděluje se. Nepodléhejte zlosti ani zoufalství.“

Po tomhle záhadném zakončení narozeninové oslavy jsme vzhledem k Vilčině pověsti na její věštbu pozapomněly. Hrálo nás štěstí, láska, přátelství a nenucený blahobyť páru, před který se ještě nepostavily opravdové překážky a problémy. Kdyby to tak zůstalo...

Ekoterorista se představuje

Lovu zdar! Nebo že by zdar bůh? Co takhle lesu zdar? Nebo prostě jen dobrý den. Jsem ten, který teď vstoupí do na první pohled idylického příběhu o dvou lesbičkách a zdejších bizarních postavičkách. Ale nebudu vám sympatický. Zvlášť vám, kteří chráníte přírodu a soucítíte se zvířaty. Ani vám, kteří šetříte vodou, čistíte staré studánky nebo udržujete orchidejové louky. Tohle všechno já ničím.

Zeptáte se asi proč... Protože jsem zlý! A zrovna teď mám důvod a chuť nalíčit tady v rezervaci jed na ptáky. Otrávenou návnadu. Pohybují se po chákaóčku už delší dobu, ale zatím jsem jen mapoval terén. Hledal bezpečná místa, kudy nešmejdí ti pitomí ochránci. Body, ve kterých mě nezahlednou dalekohledem. Kde mě nezachytí jejich fotopasti. Myslíte si, že je náročné být v takové rezervaci neviditelným? Neení! Jen v tom musíte umět chodit. Převlékat se za jednoho z ochránců. Nebo za lesního dělníka. Chovat se nenápadně, ale i suverénně.

Položil jsem hned několik návnad. Použil jsem kusy masa, vnitřnosti, kuřata, dokonce i myši a navrtané vejce. Napustil návnady

karbofuranem. Už je k dostání jen na černém trhu, ale zásob je pořád dost. A já prostředky i prostředníky mám. Vlastním tolik zakázaných jedů, že bych mohl otrávit celou republiku, kdybych chtěl. Jenže já se soustředím právě na tohle chááóčko.

Postupně se dozvíte, o co mi jde a že plány mám velké. A nejde mi o zakázané trávení dravých ptáků. Ani o ochranu jejich kořisti. Dovolte mi, abych se takové naivitě zasmál! A je mi úplně ukradené, jestli se tu kromě káňat, rarohů a poštolek otráví nějaké sovy, psi nebo srnky. Čím víc těch zrud zhasne, tím líp!

Je směšné, jak málo travičů nejen v Čechách, ale i v okolních státech zatím vypátrali. A když je odhalili, dostali naprosto směšný trest. Nedělám to ani proto, že bych měl pocit, že zvíř je přemnožená. A nezabývám se jen hloupým trávením ptáků. A rozhodně nepoužívám jen karbofuran. To všechno ještě uvidíte!

Tak! Návnady jsou položeny. Stopy jsem za sebou dovedně zametl. Nasednu teď do terénního auta, maskovaného jako vůz lesáků a hezky se vrátím do svého skrytého sídla, odkud vyvíjím svou systematickou činnost. Říkejte si jí klidně zločinná činnost. Nazvěte si mě pro mě za mě ekozločincem. Nebo ještě lépe – ekoteroristou. Mně je to fuk. Já sleduju cíle, o kterých se vám, blbečkům, ani nesnilo.

Tak zatím! Brzy o mně uslyšíte. Lovu zdar!

MALVÍNA A SOVIČKY

Kromě života s Emankou a novými přáteli se sžívám se zdejší přírodou. Nepřestává mě překvapovat a okouzlovat.

Tak třeba já a sovy... Tedy dnes provázím Emanku do Domu ochránců přírody kvůli sýčkovi. Tato celkem maličká sovička kdysi drobné hlodavce a chrousty lovila ve všech vesnicích. Její táhlý hlas, připomínající slovo „póóójd!“ byl slyšet u starých kopaničářských chalup i na lukách v nížinách.

„Teď je sýček potřeba proti přemnoženým hrabošům víc než kdy jindy,“ nadnese Emanka, když nasedáme do lesního gazíka, Emančina legendárního sběratelského vozu. „Jenže v chákáóčku žije jen asi třicet párů,“ dodá smutně a startuje.

Ochránci nám pouštějí prezentaci. Sýček a paní sýčková jsou velcí roztomilouši. Ono to svýma žlutýma očiskama kouká jako zachmuřený chundelatý rarášek. Z dutin vrb ho, chudáčka, zásahy člověka vyhnaly do dutin lidských sídel. Ochránci pro něj vyrábějí budky „sýčkovníky“.

Když poslouchám předsedkyni spolku na ochranu sýčka obecného, sotva třicetiletou zooložku Vendulu, znovu mi v hlavě bliká červená kontrolka. To je znamení, že jdu správným směrem. Chci přírodě pomáhat a chránit ji. Chci tu žít a bez ohledu na to, co si o mně kdo myslí, se stýkat s těmihle blázny. Nepatřit k městským konzumentům zboží. Šílet z technických hraček. Hltat mělké filmy. Místo fitka si zasportuju po turistické stezce. Vzpírat budu rozporcované kusy dřeva. Chci čichat vůně jara, léta,

podzimu i zimy v chákáóčku. Zamilovala jsem se. Tohle je ta nejkrásnější léčebná kúra, holky! Přála bych vám ji všem.

„Samička sýčka naklade někdy začátkem května do dutiny takových pět vajíček,“ povídá Vendulka. Zooložka má širší boky, trochu nehezkou tvář. Ale žije svým oborem. To mě blaží. „A ta vajíčka pak dobrých třicet dnů zahřívá,“ pokračuje a já mimoděk přejedu očima ostatní obecenstvo. Proč jím jsou z většiny ženské? Že mají víc času než chlapi? Že se nudí? Nebo je to opravdu zajímavá a myslí to s pomocí sovičkám vážně? Z kočárku u jedné posluchačky se rozešká mimčo. Starší dítě zlobí. Maminka, vypadá to, je tu kvůli tomu, aby pořád jenom nebyla s dětmi doma.

„Lidi mají různou motivaci k ochraně v chákáóčku,“ vysvětluje mi pak Emanka, když se vracíme domů. „Někdo se chce jenom zviditelnit. Jiný se zapojuje proto, že je to teď moderní. Různí místní podnikatelé nás občas zasponzorují, aby pomohli i sobě.“

Přemýšlím o sovičkách celý večer. Kolik člověk vynaloží úsilí, aby druh, který sám skoro vyhubil, zachraňoval. Je nutné zakrýt elektrické sloupy, rizikové komíny, aby se do nich sýčci nechytily. Je potřeba osadit budky a vhodně posekat louky, aby v trávě při lovu viděli potravu, ale taky své nepřátele.

Já pomůžu taky. A kromě toho o nich napíšu holkám do Prahy. A poprosím je, aby o tom mluvily se svými známými. Třeba někdo přispěje do sbírky. Nebo program na záchranu soviček zviditelní.

MALVÍNA A ORCHIDEJE

Ted' bych vám chtěla říct něco o klenotu, který jinde nenajdete. Jen v našem chákáóčku. Orchideje... Kolem nich se tady všechno točí. Jsme nejbohatší oblast výskytu kruštíku bahenního. Vstavačů nachového a mužského. Zde mě jasná narážka na mužský úd přivádí ke zlomyslnému úšklebku. A co teprve prstnatec bezový. Podobá se v době květu lučnímu ohýnku. Nebo rudohlávek jehlancovitý. Pak ještě okrotice dlouholistá. Jsou to krásky. Královny kyttek.

O těchhle krasavicích a krasavcích toho botanici napsali už stohy. A ochránci vypotili nejednu slzu námahy. Pokud člověk není ve spolku nebo zaměstnancem rezervace, nikdy se k orchidejím nedostane. Tedy pokud není bídný zloděj. I takoví bohužel jsou...

Botanička Cypriána tu ale objevila světovou senzaci. Novou orchidej, o které nikdy nikdo neslyšel. Stalo se to krátce před mým přistěhováním. Začínal čas květu.

Kdybych věděla, že tímhle objevem začne nejen série neuvěřitelných událostí, ale i úplně nová etapa mého pestrého života, byla bych radši, aby ho Cypriána nikdy nenašla. Ale asi to tak mělo být.

Už od první chvíle, kdy ho dvě hlavní ochránkyně Emance a mně ukazovaly, se mi na rostlině něco nezdálo. Jako bych ji během svého života už někde viděla. Ale kde? Kytka měla hlízovité kořeny, v rané fázi růstu byl stonek stočený těsně nad zemí jako podivně žíhaný had.

Z jiného úhlu pohledu zase připomínal – tady mi promiňte košilatou asociaci – ženské přirození.

Emanka se tomu zarděla, zato Vilka, když jsme jí objev ukázaly, se zachmuřila. „Tak tohle jste objevily!“ zamumlala si pod nos a na chvíli mi připadlo, jako by rostlinu taky odněkud znala. Ale dovedně to zatajila. „Jak ji nazveme?“ zvedla nadšeně hlavu od fotoaparátu Cypriána. Pořizovala snímky pro Dům přírody. Objev neznámé orchideje bude bomba! Zase budeme přitahovat pozornost ekologů, botaniků, turistů i úředníků z ministerstva. „No když vypadá jako... jako...“, koktala Emanka.

„Vagina?“ doplnila ji Šula.

„Jo...“, zčervenala lesní inženýrka docela.

„Co třeba vulvula?“ napadlo Vendulku. Obě na rozdíl od nás vedly vztahy s muži, Vendulka byla dokonce vdaná a měla děti.

„To zní moc záhadně“, namítla Cypriána.

„Lůnička?“ zkoušela Uršula. Vilemína zarytě mlčela a s podezřením zírala na kytku.

„Co třeba lesbičnick?“ navrhla jsem a ostatní to chvíli vstřebávaly.

„No proč ne? Zní to sice dost homosexuálně, ale buďme moderní!“ zajásala Cypriána. Botanička se zoologkou moc dobře věděly o našich partnerských vztazích.

„Tak lesbičnick“, přežvýkla ten provokativní název naše čarodějka.

Od té doby jsme orchideji pracovně neřekly jinak. Cypriána ji se zanícením fotila několikrát denně. Držely jsme na tom místě stráž, aby nám ji někdo nevyfoukl nebo omylem nepokosil. Hledaly jsme rostlinu

na internetu, v herbářích i katalozích. Ale nikde ve přehledech flóry za posledních sto let nefigurovala.

Dům přírody fotky lesbičnicku s vědeckými popisky a popularizačním článkem zveřejnil následující týden.

EKOTERORISTA A ORCHIDEJE

Neřekl jsem vám, že se tu rozhodně nechystám jen trávit potvornou zvěř. Jde mi taky o ten přeceňovaný plevel, kterému říkají chloubka Karpat. O orchideje. Jestli si myslíte, že je chci rozdupat, pletete se. Já je ani nerozšlapu, ani nespálím herbicidem. Mně jsou ty jejich vstavače a kruštíky a prstnatce ukradené. Ať si je považují za zázrak české flóry.

Nejsem tady ani proto, abych to rostlinstvo chránil a svými teroristickými činy upozorňoval na to, jak jsou ohrožené. Ani je nekradu a neprodávám šileným sběratelům a pěstitelům. Stejně mě zajímá jen jedna z těch kytek. Ta, kterou objevili zdejší ochránci teprve nedávno. Ta, kterou denně fotí a zveřejňují její postupný růst na internetových stránkách. Ta, co neznají její pravé jméno.

Upřímně, není to orchidej. Nepatří do čeledí, které tu kráslí místní louky a kopečky. Kdybyste, vy ubožáci, tušili, o jakou rostlinu jde! Co všechno obsahuje. A nikdo o tom neví. Ani studovaní botanici. Protože ji neměli možnost dostatečně prozkoumat. Ani ve snu by je nenapadlo, co v sobě skrývá za sílu.

Lesbičnick. Tak jste ji nazvali. Dokonalý krycí název. Rád ho použiju. Už vím, kde roste. Už vím, jak se k ní dostanu. Potíž je

v tom, že když ji vyryjete a přesadíte ji jinam, třeba k sobě do skleníku, uvadne. Potřebujete totiž tenhle druh hlíny, ve kterém vzklíčila. Taký místní ovzduší. Tenhle vítr. A vlhkost. Teplotu. Dokonce jediný druh opylovače. A navíc symbiózu s okolními rostlinami.

Ale já nad lesbičnickem vyzraju! Bude můj! Musím ho mít! Jednu se dozvíte proč. Tahle kytky tu po letech nevyrostla jen tak pro nic za nic. Její objevení má svůj důvod. A já se ji vypravím získat. Ale nejdřív musím odlákat pozornost těch ochránců...

MALVÍNA, PERLORODKY A DALŠÍ LÁSKY

Další z mých lásek je perlorodka. Neříkejte jí prosím škeble! Ten název ponechme pro některé starší protivné dámy. Neurážejte ale nejstaršího živočicha naší přírody. Byla tu už před praještěry, víte to? A dožívá se až sto padesáti let, holka jedna bahenní. Kde je perlorodka, tam je voda čisťounká jako panenka. Podle názvu byste řekli, že tady v chákáóčku nacházíme perlu za perlou a bohatneme z toho. Jenže perla se urodí velmi vzácně, v jediné matce z deseti tisíců.

Má krásný tvar, jak si tam hová mezi písčnými zrny a oblázky. Některé nadrženky by v ní viděly podobu s ženským pohlavím. Já v tom vidím symboliku.

Když vidíte, co je s vrácením perlorodek do volné přírody práce... A jenom proto, že je naši perelchtiví předkové hladově vyhubili. Tedy skoro... A navíc jim tak zaneřádili potoky a říčky. Tenhle měkkýš se

vyvíjí složité a přežívají jen ti nejsilnější jedinci. Představte si, že je musíme nejdřív vypěstovat v čisté nádrži. V takové perlorodkárně. Pak je umístíme do klícek na dně potoka, aby je neodnesl proud a nezahubili jejich nepřátelé. V říčním dně malé, ledvinovitě protáhlé perlorodky deset let požírají olšové listí a další tlející zbytky.

Pro rozmnožení potřebují tělo hostitele, mršky jedny cizopasnické! Ideálně pstruha. Larvičky se ve vodě přichytí na žábrý ryb a vyvíjí se tam devět měsíců, pak se žábrami prořežou a vypadnou ven. Potom se zavrtají do dna.

Fascinují mě. Jejich životní pout'. A že přispívají k čistotě vody. Jsou to takové živé miničističky. Samozřejmě že mě holky ochránkyně v čele s Emankou zasvětily i do tajů dalších ohrožených druhů – raroů, syslů, žab nebo rozpínavých bobrů. Ještě nedávno jste na bobra nenarazili, teď se o něm začíná mluvit jako o problematickém prvku v krajině. Ohlodá desítky stromů a přehradí potoky, až svede koryta jiným směrem, nebo zatopí přehradou celou louku. Nadělá kupy klacků a nepořádku z bahna.

Viděla jsem už i raka, mloka a užovky. O vlčích jsem zatím slyšela jenom povídat a viděla jsem je ze snímků z fotopastí. Zkrátka chákáóčko se pro mě stalo domovem plným přírodních dobrodružství. A já přitom dřív nesnášela vůni hlíny, nedokázala se postarat ani o pokojový fikus a bála se, že i v sebeřidším lesíku chytím klišť. Štítla jsem se zvířecích slintů, obtěžoval mě štěkot a mňoukání, cvrlikání i pištění těch tvorů.

Ale co... člověk má měnit postoje. Teď mě zdejší příroda léčí. Našla jsem tu nový smysl života. Obohacují mě činnosti ochránců chákáóčka.

MALVÍNA A LUTOŠ

Ještě jsem vám nepředstavila žádné mužské hrdiny. Myslím ty kladné. Tady máte jednoho. Je taky bytostně spojený s orchidejemi i s dalšími zvířecími a rostlinnými obyvateli rezervace. Jmenuje se Lutoš a potkám ho, když upravuje prostředí pro sklenobýl.

Sklenobýl bezlistý vykvétá na jediném liduprázdném místě jen jednou za deset let. K růstu potřebuje kosení postaru, takže Lutoš kosí. Lutošova láska k orchidejím hraničí se závislostí. Odešel z města daleko dřív než já, nastěhoval se do kopaničářské roubenky, žije bez elektřiny a vodovodu, blázen na entou.

Rozkročí se bosý, na sobě lněnou košili, vyhrnuté rukávy, roztrhaný slamák a kosí. Sklenobýl bezlistý nepotřebuje jen Lutoše, ale taky půdu a speciální houbu, která mu v té půdě vyživuje kořínky a chrání ho před chladem. A potřebuje, aby ji opyloval jediný druh čmeláka. Nikdo jiný.

Naše nová orchidej je ale daleko vzácnější než sklenobýl. „Určitě patří k druhům, které tu rostly, ale člověk je zahnal do hlubokého spánku,“ dumá Lutoš o lesbičnicku. Museli jsme se k místu, kde záhadná kytky roste, plížit jako provazolezci.

Nakukujeme na ni jen po jednom, ještě stojíme na bidýlku, které tu Lutoš s Cypriánou vyrobili, aby nikdo neponičil okolí rostlinek. Dumáme, že to může být zvláštní druh toříku nebo pětiprstka nebo vstavač štětinatý. V minulosti podobné orchideji říkali podle míst, kde se objevila, třeba rajčurnice, tratihušť, salašinka, kasiopejka zvoničná nebo hvězdotrysk magický. Pro nás už je to zkrátka lesbičnick.

MALVÍNA A VŠEBOR

Dalším mužem z rezervace v mém okolí je Všebor Kotýn, krajinář. Po Lutošovi další zaměstnanec chákáóčka, který je ke mně milý a dovolí mi, abych trošilinku vhlédla do jeho práce. Co vlastně takový krajinář dělá, ptáte se. „No, já vystudoval zahradníka, víš,“ svěřil se mi, když mi ukázal školku a skleníky určené pro chákáóčko.

Když si Všeboru změříte pohledem, není na něm nic líbivého. Ani střední věk, menší, obtloustlá postava, tři brady, hnědé vlasy pod kšiltovkou působí pořád umaštěně, k tomu divoce rostoucí nazrzlé vousy. Neustále odřené předloktí s tlustými prsty od hlíny, špína za nehty, mozoly. Voní venkovním vzduchem, čerstvě posečenou trávou a kopřivami. Manželku má Ukrajinku, co sem přijela hned po revoluci, spolu vychovali syna a dceru, které nedávno vypustili z hnízda na internáty vzdálených středních škol.

„Jenže máš různě zaměřené krajináře,“ pokračuje ve vysvětlování a nakládá na vlečku za traktorem plaňky na stavbu ohrady. Pomáhám mu.

„Máš krajináře – sadaře. Krajináře pro město. Já jsem krajinář pro volné plochy v přírodě. Zakládám chráněné biotopy a starám se o ně. Taký pečuju o památné stromy. O soustavu křovisek v rezervaci. Jak vidíš, stavím ohrady a větrolamy tam, kde je to zapotřebí. Taký buduju protierozní valy.“

„Prostě jsi takový údržbář krajiny tady v chákáóčku,“ usměju se a on přikývne.

„Podívej se tam k těm kopcům,“ ukáže mi směrem do vnitřní rezervace a poposune si čepici na hlavě. „Musí tam sedět všechny prvky. Les úplně nahoře musí mít na okraji velké stromy, které ho chrání před větrem. Z lesa nesmí vylézat křoví, protože by zadusilo rostliny na louce. Louky zas mezi sebou musí mít remízky a přírodní strouhy. Podél cest potřebuješ listnáče a tak dál. Tak to je ve zkratce má práce.“

A tuhle krásnou krajinu, o kterou se moji přátelé starají jako o obrovskou rodinnou zahradu, má brzy napadnout zločinec, kterého nezajímá krása přírody a bohužel ani život vzácných tvorů a rostlin.

MALVÍNA A BOHDÁNEK

A teď ještě o jedné mužské postavě. I když mužský se tomu klukovi říkat nedá. Někdy mi připadá, že Bohdánek by mohl být můj syn. Že jsem o vlastním synovi nikdy nemluvila? Protože jsem o něj kvůli své temné minulosti přišla. To jste chtěli vědět. Přiznávám se... Jednou vám to na sebe povím, stejně jako to řeknu Emance. Mějte mě za lhářku, zatraťte si mě. Ale já měla a dosud mám dost vážné důvody o své minulosti mlčet.

Bohdánek není zrovna tradiční vesnický kluk. I v nebezpečném věku dospívání postrádá pubertální výlevy, nemá moderní zájmy elektronické mládeže. Je počítačový barbar. Od matky samoživitelky se výpočetní techniky nedočkal.

Neposlouchá hiphop, nekouří, nepije, čas tráví raději s dospělými, proti kterým nerevoltuje.

Když ho uvidíte napoprvé, přijde vám směšně poskládaný. Velká hlava s vědátorskými brýličkami, odstáté uši, ježka, masité rty, časté mrkání. Dlouhé klátivé ruce – neví, kam s nimi. Poněkud nemotora. Zato přemýšlivý. Někdy zpomalený. Myslím, že v něm bude trochu autista. Rozhodně to mezi vrstevníky ve škole neměl jednoduché. Okusil si šikanu, častý posměch.

Proto víc zůstával doma a četl. Emančinu mladší ségru vrstevníci dohnali na pokraj sebevraždy. Bohdánek si radši vytvořil vlastní svět. Pro mě je jeho svět krásný. Zaplnil ho láskou k okolní přírodě, ochranářskými koníčky, zeměpisem, dějepisem a utopickými fantaziemi sedmnáctiletého jedináčka, se kterým se dětství nemazlilo, ale on to nevzdal.

I přes své hendikepy neztrácí vlastní, lidmi nepochopený humor. Ten Bohdánkův humor... Seznámili jsme se díky Domu přírody, kde nevynechal jedinou přednášku a aktivitu. Ostatní naši známí jeho nápady berou s rezervou, odbývají ho slovy „no jo, to víš že jo, Bohdánku!“ Ale on si cílevědomě a zodpovědně razí vlastní cestu, a to mi na něm učarovalo.

V poslední době se mu posmívají, že kamarádi s „tou lesbou z myslivny“. Bohdánek si z toho nic nedělá. Povídáme si rádi. Třeba teď jsme vyšli na hlídku do části chákáóčka, které se odjakživa říká Rodidla. Pomáháme tak naši rezervaci strážit. Zvlášť teď, když Všebor s Lutošem objevili ty otrávené ptáky.

„Rodidla... Myslíš, že se to tady jmenuje podle toho, že se tu někdo narodil?“ nadhodí Bohdánek a sklouzne pohledem ke skalkám, porostlým buky.

„Taky se tak nazývá část ženských pohlavních orgánů,“ na to já. Bere to jako srandu... Ne jako sexuální narážku. Vždycky se zajímavě zasměje. „A co když ten název pochází od nějakého rodu, kterému to místo patřilo?“ pokračuje v jazykových hrátkách.

Jazykové hříčky máme rádi. Ostatní je moc nechápou. Někdy rýmujeme. Třeba „když se divy růstu dějí, přijdou květy orchidejí.“ Já vím, věříčkování vám připadá jako dětinské. Nezodpovědné. Říkáte si, že dospělý život je přece o něčem jiném. O starostech s dětmi. O udržování rodiny. O neustálé práci a únavě. O shánění peněz. Jasně... Asi jsme nezodpovědní. Jenže copak si člověk nesmí to trápení okořenit? Myslíte si, že mě neděsí vlastní minulost? Že nikdy nesesdím nad účetnictvím do noci? Že nemám strach o budoucnost a nikdy mě nic nebolí?

Tak to se šeredně pletete. Bojím se, že přijdu o Emanku a tím i o život v myslivně a v chákaóčku. A často mě bolí žaludek a točívá se mi hlava. A právě proto si myslím, že občasné kráslení života humorem, fantazií a hrami je důležité. Zvlášť v zimních měsících. A v Bohdánkovi jsem našla spřízněnou duši. Vtipálka. Satirika a nadaného komentátora okolního dění. Já vím – ironie lidi bolí. Ale asi si našimi hrátkami léčíme skryté strachy.

Naše veršování nám rozhodně nebrání hlídat chráněné území. Nebo zapojit ruce při práci. Pomáháme s chovem perlorodek. S kosením luk.

S výrobou ptačích budek a výběhů. Život v rezervaci je jedno velké dobrodružství. Jako byste pracovali v nekonečné, divoké zahradě.

MALVÍNA A RADÚZ

Přízemní lidé jsou ve městě i na vesnici. Svým vzhledem i vztahem se ženou si koledují o pozornost. Taky kamarádstvím s Bohdánkem a bílou čarodějkou. Často mi to dávají najevo. Tak třeba dnes.

Když vyjdu z vesnického krámků s nápisem *Rosnička* a zapadnou za mnou dveře které „*Brano zavírá samo*“ i zvědavě štitivý pohled dvacetileté maminy, která se ani nedoučila na prodavačku, dá mi Radúz schválně nožku. Baletně ucuknu, tašku s nákupem přehodím do druhé ruky a věnuju svému úhlavnímu nepříteli sebevědomý pohled.

„Copak? V myslivně bude svatba?“ prohlásí posměvačně a jeho nejapný dotaz doprovodí hláhol tří místních alkáčů. Radúz s nimi žahá pivo, i když se za chvíli chystá řídit auto. Frajerskou kšiltovku do očí, přes skvrnité montérky triko s chlapáckým nápisem „*kick box*“ a obrázkem svalnatého zápasníka během výkopu, plného agrese.

„Můžeš jít za družičku,“ odvětim té apoteóze mužství a alkoholiky to opět rozřehotá, až se jim v rukou klepou jejich žezla lahváčů. Nevím, jestli mám radši přímou homofobní agresi, nebo neupřímné sklopené pohledy, šeptandu a pomlouvání za rohem. Radúz je ovšem nepokrytě vůdce místních homofobů.

„To bych se bál o prdel. Chci zůstat panna!“ oplátí mi bojovně a jeden z alkáčů se za kroutivého smíchu polije pivní pěnou. Vím jistě, že za nočními sabotážemi našich kamarádek Vilky a Šuly stojí on s Drslavem a jejich přísluhovači. Rádoby vtipný nápis „Lesbos“ na čelní zdi statku útoky jasně zahájil. Dírou v plotě, kterou utekly kozičky i kuň, agrese pokračovala. Obě statečné statkářky jsou tu mnohem déle. Teď jsme na řadě my z myslivny. Co nás od Radúze a jeho mravostrážců čeká?

Na chvíli se zahledím do jeho záludných očí. Jako chlap není k zahození, pomyslím si. Jen projevuje mačismus zbytečně silácky. Egoista. Má rád, když si zahazuje komplexy jako vůdce všech místních činností, legrácek i šarvátek. Má hlavní slovo při vesnickém fotbale. Při pijatýkách nejvíc vydrží a má pověst nezdolného pivaře a kořalkáře. Jako sukničkář proslul už na základní škole. Vždycky o dotyk napřed. O francouzák. O první kopulaci. Samozřejmě i o první sňatek a první rozvod mezi vrstevníky. Pro ránu si takový mačo nepůjde daleko.

Co pro nás s Emankou chystáš, siláku? přemítám a raději sklouznu pohledem jinam. Mohla bych prozkoumáváním jeho očí přijít na nečekané objevy. Tenhle nevzdělanec to má v palici srovnané. Ví, čím si vydělat. Co kde urvat. Jaké šance se chytit. Nechci se dívat zlu do očí. Je za tím zlem skryté neštěstí?

„Jestli se bojíš, Emanka ti vytepá pás cudnosti, fajnovko,“ pokusím se ho na závěr urazit, ale z chlapů po mých slovech vytryskne gejzír chechotu. Chytím svůj nákup pevněji a odcházím. Určitě mi koukají na vlnící se zadek a mlaskají. Říkají si: škoda, že

tahle výstavní zralá samička je na ženský. A já neuhnu. Půjdu sem nakupovat i příště. Opakovaně podstoupím pohledy zakyslé prodavačky. Pískání a mlaskání alkáčů. Tuším, že u Radúze se homofobie projeví zcela jinak. Šťěstí přeje připraveným. Proto se předem na útok připravím.

MALVÍNA A EMANKA

Prožíváme své dlouhé zimní večery bez televize. Dřív jsem byla vězenkyní hlasité hudby, vřiskajících reklam a mámivých filmů. Ale my s Emankou chtěly jinou zábavu. Naše *hrátky*, jak jsme je už první zimu pojmenovaly, souzní s přírodou. Ostatně jsme přece v jejím nitru.

Fenka Zazi (pojmenovali jsme ji původně Zázvorka podle zázvorové barvy srsti a trochu i podle francouzské sexy šansoniérky s chraplavým hlasem) se Emance schoulí k nohám. „Tak dnes třeba tu se vzorky dřevin,“ nechá se slyšet a já se těším, co naučného si pro mě moje lesní inženýrka na dnešní večer připravila. Krbovky vyrábějí v naší pryskyřici voňavé jídelno-kuchyni útulné hřejivo.

Emanka rozloží na stole vlastní výroby řezy s různými druhy dřeva. A já je mám poznávat. Beru do rukou postupně kruhovitě řezy s kružnicemi letorostů. Na omak drsné. Potom špalíčky a klíny. Dřevo je někdy zbarvené do několika odstínů červené, jindy je sytě žluté, tady vidím okrové, tady zas šedé.

„Olše?“ odtuším a podám napjaté Emance začervenalý řez. Zableská. Má ze mě radost. Ze mě, městské paničky. Které už pomalu hrubnou ruce venkovským životem.

„Jasan?“ uchopím bledý špalíček z tvrdého dřeva. Emanka zakroučí hlavou.

„Habr?“ hádám.

„Ne ne!“ A takhle si hrajeme.

„Osika! Ta, co se jí tak chvějí listy,“ poučí mě a já bříšky prstů hladím tvrdou dřevinu.

Jindy hádáme rostliny. Díky dobré vizuální paměti se ze mě možná stane botanička, směju se sama sobě.

„Vachta trojlístá?“ odhaduju a sleduju, jak se má znalkyně flóry a fauny tváří. Spokojeně pokyvuje, že prý mám skvělého pamatováka. Hadí mord nízký! Okrotice nízká! Kociánek dvoudomý? Poslouchajte zvukomalbu těch názvů. Nezní krásně? Hladivě? Vstavač kukačka! Pětprstka žežulník!

Ať už jde o hádání rostlin nebo názvy živočichů nebo třeba tvary stop zvířete, tohle je Emančina parketa. A mě, naprostou pannu, co se týče přírody, tím plně zaměstná. Učím se rychle a ráda. Zajímá mě, co mě v novém životě obklopuje, s čím mám tu čest. Jako bych svou minulost tady v myslivně a chákáóčku odhodila jako Cyrano svůj širák. Cítím, že mě to ozdravuje. Dokonce lehce přibírám na váze. A vytratil se můj tajný tik. Taký nespavost odchází. Mizí svíravý pocit v žaludku.

„A teď ty,“ vyzve mě Emanka, „co sis pro mě dnes večer připravila za hru?“ vstane a zezadu mi vlepí letný polibek. Přiloží

poleno a oheň zasyčí a vzápětí zapraská. „Můžu ti vyprávět pohádku, ke které mě inspiroval les,“ řeknu stydlivě. Emanka na mě udiveně koukne od krbovek. „Pohádku?“

A tak zavedu tradici vyprávění svých košilatě bizarních pohádek. No jo... Já jsem tady ta fantasmagorka. A Emanka přece ta praktická, ta zemitá, s nohama pěkně na hlíně.

MALVÍNINA POHÁDKA O POTULNÉ MALÍŘCE

Dva čtyřicetiletí muži se se spacáky potulovali rezervací. Potřebovali si vyčistit hlavy. Od dětí. Od bývalých i současných partnerek. Od tlaku v práci. Každé léto tak trávili týden v horách. U malé pohraniční vísky je předešla éterická bytost. Šla bosky. Po kamenech. Rozpuštěné světle hnědé vlasy tančily s větrem. Šortky s potrhanou nohavičkou, hořejšek od plavek a přes něj síťovitý přehoz. Na předloktí i na krku spousta korálků, náramků a amuletů.

Přes rameno táhla ta útlá a snová dívka vak. Vyčuhovaly z něj štětce a paleta. Na zádech měla připevněný vratký skládací stojan. Pozdravila poutníky beze slov, pokynutím, na tváři a na prstech šmouhy od barev. Smála se nebesky. Tak nějak po vílím a po rusalcím. Zatoužili po ní. Bosá horákyň jim ale zmizela svým plavným krokem v dálce.

Podruhé ji zahlédli, jak maluje na louce polorozpadlou stodolu s lipovým stromořadím. Tráva se jí plazila po holých lýtkách, vlasy jí vlály. Zamávala na ně. Zatoužili po ní podruhé. Všichni tři byli

tuláci. Brzy přijde soumrak. Malířka nemá spacák ani stan. Asi daleko nedorazí. Domaluje svou krajinku a zaleze si do nějaké dutiny tady u samoty.

Pánové si postavili stan na jediné posečené louce. Jeden na plynovém vařiči chystal večeři, druhý pozoroval sošnou malířku, aby se jim z luk nevytratila. Po večeři si dali kotlík čaje. Pro posílení do něj vylili půl lahve rumu.

Setmělo se a éterická křehotinka pořád pracovala. Jak na malování může vidět, když nemá ani čelovku? Kamarádi podpoření rumem se odhodlali, že malířce galantně nabídnou, že může přenocovat v jejich stanu. Opatrně luční travinou našlapovali k ní. Vyloupily se první hvězdy. Louka koncertovala srpnovými sarančádami a cvrčkiádami. Odněkud vonělo seno a noční ochlazení po horkém dni.

Už měli dívku na dosah. Neviděla je. Odložila štětec. Pak se svlékla. Zarazilo je to. Vyčkávali. Malířka roztáhla paže a hlavu zaklonila obličejem k pozdně večernímu nebi. Rozkročila se. Tělo se jí začalo chvět. Tuláci nepřírozeně divadlo udiveně pozorovali.

Před jejich očima se malířka měnila v lesní bytost. Kůže jí zezelenala, že to bylo patrné i v pouhém svitu hvězd a měsíce. Vlasy se měnily v dubové a bukové listy. Na venušině pahorku vyrašil trs sedmikrásek. Na hlavě jí vyrostly rozvětvené parůžky. Brada i celý obličej se jí protáhly. Na nohách jí narostla kopýtká. Z kostrče se vyplazil ocas.

Pak malířka – teď lesní bohyně vydala z hrdla teskný zvuk a rozeběhla se k lesu. Běžela tak rychle, že oba kamarádi jí nestačili.

Vzdali závodění s tryskovým během zelené bytosti. Zastavili se na okraji hlubokého smíšeného lesa. To, co v jeho hlubinách zahlédli, už jim nikdy nevymizelo z mysli. Spoustu obživlých stromů. Poskakujících pařezů. Plazících se větví. Stovky ropuších obličejů. Les ožil.

Celou noc se klepali ve stanu hrůzou a toužili po tom, aby nastalo ráno. Když vykoukli ze spacáků, stojan už na louce nestál. Les se zdál klidný a přirozený. Po malířce ani památky. Vyrázili na další pouť a snažili se hovorem o všedních věcech zážitek vyhnat z hlavy.

Ale večer našli na louce, kde se rozhodli nocovat, o kmen buku opřený obraz. Barvy ještě zasychaly. Upustili batohy a ve strachu se rozhlíželi kolem sebe. Obrazu, na kterém byli vymalovaní oni dva, jak zírají na přeměnu dívky v lesní bytost, se ani nedotkli. V noci je vzbudilo úpění. Když vyhlédli ze stanu, uprostřed louky uviděli tu zelenou bohyni s parůžky a listovými vlasy. Les zase ožil a popocházel směrem k nim. Rychle popadli všechny věci a utíkali nocí. Zastavili se až u prvních chalup vesnice, která sousedila s tím lesem. Pak na chvíli tvrdě usnuli a vzbudilo je až dopolední vedro.

Po zbytek cesty nepromluvili. Když se dostatečně zabavili prohlídkou hradu a hospůdek v městečku u řeky, chystali se jít nocovat na stráň k ohradám s koňmi. Když vyšli až k vršku stráně, uviděli o boží muka opřený ten obraz. Rozhodli se ho zničit. Rozšlapali ho. Roztrhali a zahrabali do země. V noci se ale hrůza, kterou už dvakrát zažili, opakovala v ještě intenzivnější síle. Sebrali se a utíkali celou noc.

Zničení nasedli druhý den na nejbližší stanici do vlaku. Bledí, nevyspalí, špinaví. Když se cestou trochu prospali, rozhodli se, že si před rozloučením dopřejí pár piv. Každý z nich bydlel v jiném městě. Trochu to v hospodě přepískli, flirtovali tam s číšnicí a dostali se do křížku s místními pobudy. Díky tomu zapomněli na dš uplynulých nocí.

Když došli na vlakové nástupiště, na lavičce tam byl opřený stejný obraz. Viděli ho zřejmě jen oni. Nastoupili do svých vlaků a radovali se, že každý sám obraz vidět nemůžou. Když se vrátili za svými polovičkami a snažili se zážitky z pouti zamluvit, pořádně se najedli a zahráli u těl svých žen, spokojeně usínali.

Poslední pohled před usnutím oběma padl na zeď, na které visel obraz jich dvou, jak zatoužili po těle potulné malířky. A tak si obživlý les se všemi hrůzami přenesli do svých domovů.

Ekoterorista a dvě panenky z myslivny

Hezky si v myslivně užívají. Jedna, co vypadá jako městská panička, která se teprve sžívá s přírodou. Druhá je jako polodivoká Amazonka. Jedna křehká, druhá drsná. Dva protipóly, které se přitahují. Pozoruju, jak si zkrášlují tuhle zanedbanou hájovnu. Opravily střechu. Natřely štít, na který připevnil y jelení lebku s parohy. Omítly opadané zdivo, nabílily zdi. Zúrodnily zahrádku.

Hrubou práci dělá ta lesní divoženka. Ta, co sbírá zbraně, co má svaly jako kulturistka a chodí v maskáčích. Na tu si musím dát extra pozor. Má postřehy vojáka. Instinkty lovce. Bez rozmyslu

střelí zvěř. Těžkou motorovou pilou vládne jako zkušený drvoštěp. Trénuje na blížící se turnaj v dřevosochání. Sám ho navštívím. Ne abych s paní hajnou soutěžil. Ale abych si poslechl, co se mezi místními povídá. Trochu se napijí a odhalí své slabiny. A ty já potřebuju znát. Protože zanedlouho se s nimi utkám.

Hlavně s těmi dvěma panenkami z myslivny. Ty mi nejvíc stojí v cestě. Když sleduju, co spolu po večerech provádějí... Samy tomu říkají velká láska. Ale je to nechutné. Na druhou stranu jejich soužití vypadá idylicky. Ta panička z města pracuje v podkrovní místnosti plné paroží a loveckých trofejí na notebooku a se spoustou papírů, zatímco ta její hajná pracuje v lese. Když se lesnice vrátí, obvykle se spolu vášnivě sprchují a pak se ukájejí jako zvířata.

Objímají se, drží se za ruce, dávají si polibky. Je z toho poznat, že jejich vztah je na začátku. Pak spolu něco opravují, vytvářejí nebo hrají hry. Často se u toho smějí a někdy sklouznou zase k tomu, že se objímají a lezou po sobě. Nemyslete si o mně, že jsem jenom sprostý a odsouzeníhodný šmírák. To ne...

Stejně jako orchidej zvaná lesbičnický jsou pro mě tyhle dvě ližpičky důležité. Proto musím sledovat, jak se chovají. Jak žijí. Poznejte svého nepřítele, jak se říká. Jen si prožívejte svou idylku, vy dvě teplice. Stejně jako ta kytky přede mnou neutečete.

MALVÍNA A FOLKLÓR

Na třetím ročníku dřevosochání nejdřív vystoupí tucet soudobých kopaničárek v krojích. Jsou mezi nimi učitelky, knihovnice a manželky místních umělců. Plačtivé *pěsničky* se vloudí do uší, do duše, do srdce. Místní ne příliš dobré pivo teče proudem. Slovácké koláčky prokládejte farmářskými klobáskami. A hltm slivovice.

Ze slivovic jsem už od svého přestěhování sem okoštovala třešňovici, meruňkovici, hruškovici, špendlíkovici zvanou mirabelkovice, dokonce blumovici a samozřejmě švestkovici. Už vím, že chuťově se od sebe liší jen v jemných nuancích.

Co se vysochá, to se vystaví na naučné stezce, tak jako loni a předloni. Řezbáři se už sjíždějí. Mezi nimi potřeštění vousáči, samorosti, jeden je dvoumetrový kostlivec, jak je vyhublý, další pařezovitý zakrslík. Sochařky jsou pouze dvě – nějaká svalovkyně z Jeseníků a moje Emanka.

Je po dešti, pořadatelé odkrývají tlusté kmeny, ze kterých se bude sochat. Na malém pódiu se po uvaděčce chápe slova paní starostka. Na pozadí z repráků pláčou housle. Pod pódiem točí zahájení třetího ročníku kameraman regionální televize, vedle reportérka místního rozhlasu. Před nimi vykrucují zadečky malé holky v kroji. Rozbrečí se Šagátkovic kluk v kočárku. Řezbáři tu a tam zkoušejí své motorové nástroje.

Téma letošního sochání zní: *Srdeční krajina*. Pěkné. Koukám, kolik místních lidí už znám. Vedle sebe mám Šulu. Vilka, bílá

čarodějka, na tyhle akce nechodí. Příliš moc lidí oslabuje její niterné schopnosti. Lidičky zpod Karpat, naplaveniny z blízkých měst, chataři a chalupáři. Podnikatelé, zaměstnanci chákáóčka. Ti všichni se tady mísí v jedno těsto, různotvaré a pohyblivé. Těkají pohledem ke mně a hned zas k Emance. Ta tady ještě loni byla sama, nedůtklivá panna, mysleli si o ní. Teď jí Radúz posměšně říká „hajná Robátko“ a mně „Robátkova Josefka“.

Vidím ty voly, Radúz a Drslav popíjejí v kroužku svých chlapáckých kamarádíčků piva se jmény Lopeník, Grůň nebo Čerešnička. Názvy jsou chutnější než piva sama. Opodál podezřívavě přešlapuje pan Udavač a jeho komická manželka Brutální Jíra šmíruje celé společenství a inspiruje se v chorém mozečku pro sepsání další stížnosti. Vedle stánků s farmářskými výrobky, cukrovinkami a řemeslnými produkty bzučí dva hloučky drben. Jsou mezi nimi klevetnice od babského věku po věk holčičí. Oči jim jezdí po shromážděných. To bude polopravd. To bude intrik!

Starostka si odkašle do mikrofonu. Trhá to uši. Zvukař přiskočí k táhlům a snižuje výšky. Nechtěla bych tady dělat starostku. Říká se, že to na ni zbylo, když už to starý starosta odmítal dělat. Nikdo jiný se nenašel. Ono vzít si na bedra ves rozkročenou mezi zemědělskou krajinou, horami a chákáóčkem, ves pestře osídlenou starousedlíky, chalupáři a ochránci, to není žádná výhra. To jsou neprospané noci, které tráví odpovídáním na udání, hlášením o škodách v CHKO, hádkami mezi sousedy, kde jde kolikrát o to, že sousedův pes se ti vyčůrá na plot, co stál sto tisíc.

Paní starostka začne titulováním čestných hostů, pak přejde k zahájení.

„Každý máme v sobě naši srdeční krajinu. Někdo v ní pracuje, jiný v ní výletuje. Jiní ji znají aspoň díky unikátním orchidejím, perlorodce nebo návratu vlků. Přiju všem umělcům, kteří se do soutěže přihlásili, aby se jim sochy doslova ‚rodily‘ pod rukama. A porotě, aby vybrala tři nejlepší díla. Všichni se pak můžou těšit novými sochami na naučné stezce nazvané příznačně ‚Po stopách lidových řezbářů‘.“

Potlesk. Sleduju paní starostku, jak si ji přebírá pro rozhovor reportérka s kameramanem. Ani chvíle pochybné slávy jí nevyhladí pytlíky únavy pod očima a vrásky na čele. Svůj boj s celulitidou prohrává kvůli sedavému zaměstnání. A prý zbožňuje sladké. Ale jinak je paní starostka jedna z mála osvícených žen, které na mě koukají zcela bez rozdílu. Měla jsem matný dojem, že mi dokonce závidí. Muži v jejím životě se jí taky pěkně vymstili. Ten poslední ji okradl o peníze, byt, firmu i dceru. Jak hluboce ti rozumím, Rino.

Pak sympóziu začíná symbolickým natočením motorovky. Vousáč ji kotlí do vysokých obrátek. Jako by pila vyřvávala vlastní zlostnou píseň. Kameraman běží k úderům dlát. Sochaři startují své motorové nástroje. Mokro vysychá. Mně benzín voní. Do jeho chemického pachu proniká spálenina, pryskyřice a vůně rozličných dřevin.

Já pochopitelně fandím Emance. Radúz a jeho parta se nahnou k jesenické svalovkyni a křikem ji podporují proti lesbické